

Kohtuasi C-427/07

Euroopa Ühenduste Komisjon

versus

Iirimaa

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Projektide keskkonnamõju hindamine –
Direktiiv 85/337/EMÜ – Õiguskaitse kättesaadavus – Direktiiv 2003/35/EÜ

Kohtujurist J. Kokott'i ettepanek, esitatud 15. jaanuaril 2009 . . . . . I - 6281

Euroopa Kohtu otsus (teine koda), 16. juuli 2009 . . . . . I - 6309

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. Keskkond – Teatavate projektide keskkonnamõju hindamine – Direktiiv 85/337
(Nõukogu direktiiv 85/337, muudetud direktiiviga 97/11, artikli 2 lõige 1 ja artikli 4 lõige 2 ning II lisa punkti 10 alapunkt e)
2. Institutsioonide aktid – Direktiivid – Rakendamine liikmesriikide poolt
(Nõukogu direktiiv 85/337, muudetud direktiiviga 2003/35, artikkel 10a ja direktiiv 96/61, muudetud direktiiviga 2003/35, artikkel 15a)
3. Liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi – Kohustuste rikkumise tõendamine – Komisjoni tõendamiskoormis – Oletused – Lubamatus – Direktiiviga kehtestatud liikmesriikide teatamiskohustuse täitmata jätmise – Tagajärjed
(EÜ artiklid 10 ja 226)

1. Liikmesriigid määravad direktiivi 85/337 teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta, mida on muudetud direktiiviga 97/11, artikli 4 lõike 2 kohaselt selle muudetud direktiivi II lisas loetletud projektide puhul üksikjuhtumite uurimise või endi kehtestatud künniste või tingimuste abil kindlaks, kas nende projektide keskkonnamõju hinnatakse. Nimetatud sätte sõnastuse järgi võivad liikmesriigid teha otsuse kohaldada mõlemaid nimetatud võimalusi.

viia vaid eeldusel, et need moodustavad osa teistest projektidest, mis kuuluvad selle direktiivi kohaldamisalasse ja mille suhtes kehtib hindamise läbiviimise kohustus siseriikliku õiguse alusel, tähendab see, et kõik eraldi läbiviidavad eratee ehitustööd jäävad keskkonnamõju hindamisest kõrvale ka juhul, kui tegemist on keskkonda oluliselt mõjutada võivate töödega.

(vt punktid 40–42, 44)

Kuigi liikmesriikidele on seega antud kaalutlusruum, mis võimaldab neil täpsustada teatud liiki projektid, mille puhul tuleb keskkonnamõju hindamine läbi viia või määrata kriteeriumid ja/või künnised, millest tuleb kinni pidada, on selline kaalutlusruum piiratud muudetud direktiivi 85/337 artikli 2 lõikest 1 liikmesriikidele tuleneva kohustusega viia keskkonnamõju hindamine läbi oma laadi, mahu või asukoha tõttu keskkonda oluliselt mõjutada võivate tööde puhul. Liikmesriik, mis määrab kriteeriumid või künnised nii, et praktikas jäävad keskkonnamõju hindamise kohustusest kõrvale kõik üht liiki projektid, ületab talle antud kaalutlusruumi, välja arvatud juhul, kui kõiki välistatud projekte võib igakülgse hinnangu alusel käsitada keskkonda oluliselt mittemõjutavatena.

2. Direktiivi sätteid tuleb rakendada vaieldamatu sunnijõuga ning nõutava konkreetse, täpsuse ja selgusega, et oleks täidetud õiguskindlusest tulenevad nõuded, mille kohaselt juhul, kui selle direktiiviga luuakse õigusi üksikisikutele, oleks neil võimalik teada neile antud õiguste ulatust.

Kui erateede ehitustööde puhul tuleb nende keskkonnamõju hindamine läbi

Tulenevalt direktiivi 85/337 teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta, mida on muudetud direktiiviga 2003/35, artiklist 10a, ning direktiivi 96/61 saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta, mida on samuti

muudetud nimetatud direktiiviga, artiklist 15a ei tohi neis sätestatud menetlused olla üle jõu käivalt kulukad. Siin on mõeldud üksnes sellises menetluses osalemisega tekkinud kulutusi. Selline kirjeldus ei keela kohtutel välja mõista kohtukulusid, arvestades, et nende summa vastaks nimetatud nõudele. Siseriiklik nõue, mille kohaselt võivad kohtud jätta kohtuvaidluse kaotanud poolelt kohtukulud välja mõistmata ja isegi mõista need välja teiselt poolelt, kujutab endast üksnes kohtupraktikat. Sellist kohtupraktikat, mis ei ole järjepideva iseloomuga, ei ole võimalik käsitada nendest artiklitest tulenevate kohustuste nõuetekohase täitmisena.

Lisaks näevad direktiivi 85/337 artikli 10a kuues lõik ja direktiivi 96/61 artikli 15a kuues lõik ette kohustuse saavutada konkreetne tulemus, mille elluviimise peavad liikmesriigid tagama ja mis seisneb kohustuses teha üldsusele kättesaadavaks praktiline teave halduslikus või kohtulikus korras läbivaatamismenetluste kasutamise võimaluse kohta. Üldsusele antud õigusi puudutavat teavet sisaldavate spetsiifiliste õigus- või haldusnormide puudumisel ei saa halduslikus ja kohtulikus korras läbivaatamismenetlusi puudutavate reeglite üksnes avalikustamist või elektroonilist rakendamist käsitada asjaomasele üldsusele piisavalt selgelt ja täpselt keskkon-

naasjades kohtu poole pöördumise õigustest teadasaamise tagamisena.

(vt punktid 55, 92–94, 97 ja 98)

3. Kuigi EÜ artiklil 226 põhinevas liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses tuleb komisjonil, kes on kohustatud tõendama väidetava liikmesriigi kohustuste rikkumise olemasolu, esitada Euroopa Kohtule nimetatud kohustuste rikkumise tuvastamiseks vajalikud tõendid, ilma et komisjon võiks seejuures tugineda ühelegi oletusele, on teisalt ka liikmesriikidel EÜ artiklist 10 tulenev kohustus aidata kaasa komisjoni ülesannete täitmisele, mis EÜ artikli 211 kohaselt hõlmab muu hulgas kohustust tagada, et asutamislepingu sätteid ja institutsioonide poolt selle alusel võetud meetmeid rakendatakse. Seetõttu näevad ka mitmed direktiivid liikmesriikidele ette teatamiskohustuse.

Teave, mida liikmesriigid on seega kohustatud komisjonile esitama, peab olema selge ja täpne. Selles peab olema üheselt ära näidatud, millised on need õigus- ja haldusnormid, mille abil liikmesriik on enda hinnangul täitnud direktiivist tulenevad erinevad kohustused. Sellekohase teabe puudumisel ei ole komisjonil võimalik tuvastada, kas liikmesriik tegelikult ja täies ulatuses direktiivi täidab.

Liikmesriigi teatamiskohustuse rikkumine kas igasuguse teabe andmata jätmisega või ebaselge või ebatäpse teabe edastamisega võib iseenesest olla alus EÜ artiklis 226 ette nähtud liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamise menetluse algatamisele. Lisaks, kui direktiivi ülevõtmise võib tagada juba kehtivas siseriiklikus õiguses sätestatud korraga, ei vabasta see järeldus liikmesriike formaalsest kohustusest

teatada komisjonile vastavast siseriiklikust korrast, et viimane saaks hinnata asjaomase korra vastavust direktiivi nõuetele.

(vt punktid 105–108)